

Izvještaj

**Identificiranje
izazova i potencijala
za implementaciju i
razvoj održivih praksi
u turizmu**

SADRŽAJ

1	POSLOVANJE GOSPODARSKIH SUBJEKATA U TURIZMU ZADARSKE ŽUPANIJE.....	3
2	METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA.....	4
2.1	Populacija istraživanja	4
2.2	Način uzorkovanja	5
2.3	Prikupljanje podataka	5
2.4	Opis uzorka	7
3	REZULTATI.....	9
3.1	Poslovni subjekti koji nude smještaj.....	9
3.2	Upravljanje vodnim resursima.....	11
3.2.1	Udio turističkih poslovnih subjekata koji poduzimaju mjere za smanjenje potrošnje vode 11	
3.2.2	Udio turističkih poslovnih subjekata koji koriste recikliranu vodu	11
3.2.3	Ostali podatci i izračuni	12
3.3	Gospodarenje otpadom	13
3.3.1	Udio turističkih poslovnih subjekata koji razdvajaju različite vrste otpada.....	13
3.3.2	Sprječavanje stvaranja otpada: plan smanjenja količine otpada od posluživanja hrane 16	
3.3.3	Ostali izračuni	16
3.4	Upravljanje energijom i emisijama	19
3.4.1	Udio turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali neka od rješenja za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama.....	19
3.4.2	Ostali izračuni	21
3.5	Lokalno proizvedena hrana, piće, dobra i usluge	22
3.5.1	Udio turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koji u svom poslovanju koriste lokalno proizvedenu hranu, piće, dobra i usluge.....	22
3.6	Zaposlenost u području djelatnosti koje pružaju smještaj te pripremaju i uslužuju hranu 23	
3.6.1	Zaposlenost u području djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema dobi, stupnju obrazovanja te vrsti ugovora.....	23
3.7	Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji	25
4	ZAKLJUČAK	27
4.1	Sažetak pokazatelja.....	28
	PRILOG – UPITNIK	29
	Sažetak Izvještaja o poslovanju gospodarskih subjekata u turizmu destinacija Zadarske županije	Error! Bookmark not defined.

1 POSLOVANJE GOSPODARSKIH SUBJEKATA U TURIZMU ZADARSKE ŽUPANIJE

Turizam je jedan od pokretača gospodarskog razvoja u Zadarskoj županiji, pri čemu gospodarski subjekti imaju važnu ulogu u oblikovanju turističke ponude i osiguravanju razine održivosti destinacije. Istraživanje gospodarskih subjekata u turizmu na području Zadarske županije provodi se u skladu sa *Smjericama za provođenje istraživanja gospodarskih subjekata* (Ministarstvo turizma i sporta RH, verzija V_1, veljača 2025.), Zakonom o turizmu (NN 156/23) te *Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma* (NN 112/2024).

Svrha istraživanja jest sustavno praćenje poslovanja turističkih subjekata u destinaciji, s naglaskom na implementaciju održivih praksi i njihovu ulogu u oblikovanju konkurentnosti i održivosti turizma. Istraživanjem se prikupljaju primarni podatci o poslovanju gospodarskih subjekata, uključujući upravljanje vodnim resursima, gospodarenje otpadom, korištenje energije, mjere prilagodbe klimatskim promjenama, uporabu lokalno proizvedenih dobara i usluga te strukturu zaposlenosti. Dobiveni podatci koriste se za izračun specifičnih pokazatelja održivosti te za usklađivanje turističkog razvoja s nacionalnim i međunarodnim standardima održivog turizma.

Polazeći od navedene svrhe, istraživanje je usmjereno na sljedeće ciljeve:

- utvrđivanje razine implementacije mjera održivog upravljanja vodnim resursima, energijom i otpadom,
- identifikaciju mjera za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama u poslovanju,
- praćenje korištenja lokalno proizvedene hrane, pića, dobara i usluga u turističkim objektima,
- analizu strukture zaposlenosti u turizmu prema dobi, obrazovanju i sezonalnosti,
- evidentiranje razine pristupačnih smještajnih jedinica za osobe s invaliditetom.

Analiza rezultata pridonosi transparentnosti i sustavnom praćenju održivosti turizma u Zadarskoj županiji te omogućuje donositeljima odluka oblikovanje politika i mjera koje podupiru razvoj održivih poslovnih modela. Rezultati pružaju uvid u stanje na razini destinacije i omogućuju usporedbu s drugim hrvatskim destinacijama.

Ovim izvještajem predstavljaju se rezultati istraživanja provedenog među gospodarskim subjektima u turizmu na području Zadarske županije. Izvještaj je strukturiran tako da nakon uvodnog dijela slijedi metodološki okvir istraživanja, zatim prikaz rezultata po tematskim cjelinama te izračuni pojedinih pokazatelja održivosti sukladno Smjericama Ministarstva turizma i sporta. Zaključnim poglavljem iznosi se sažetak izračunatih pokazatelja te promišljanja o provedenom istraživanju, dobivenim rezultatima te njihovim implikacijama.

2 METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Metodološki okvir istraživanja temelji se na *Smjernicama za provođenje istraživanja gospodarskih subjekata* (MINTS, 2025) te osigurava usklađenost postupaka s nacionalno propisanom metodologijom praćenja pokazatelja održivosti turizma. Istraživanje je koncipirano tako da se omogući reprezentativno prikupljanje podataka od gospodarskih subjekata u turizmu, uz jasno definirane instrumente i postupke obrade, s ciljem dobivanja uvida u poslovne prakse i implementaciju mjera održivosti.

2.1 Populacija istraživanja

Ciljnu populaciju istraživanja predstavljaju gospodarski subjekti registrirani u djelatnostima iz područja turizma na području Zadarske županije, i to prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD):

- **Smještaj** (NKD 55) – hoteli i sličan smještaj (NKD 55.10), odmarališta i slični objekti za kraći odmor (NKD 55.20), kampovi i prostori za kampiranje (NKD 55.30), ostali smještaj (NKD 55.90) te smještaj u domaćinstvu (apartmani, kuće za odmor i slični objekti),
- **Ugostiteljstvo** (NKD 56) – djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane (NKD 56.10), djelatnosti kateringa (56.21), ostale djelatnosti pripreme i usluživanja hrane (NKD 56.29) i ostale djelatnosti pripreme i usluživanja pića (NKD 56.30)
- **Agencije** (NKD 79) – putničke agencije (NKD 79.11), organizatori putovanja (turoperatori) (NKD 79.12) te ostale rezervacijske usluge i djelatnosti povezane s njima (NKD 79.90).

Na temelju dostavljenih podataka od Turističke zajednice Zadarske županije prema traženim oznakama NKD, u Zadarskoj županiji utvrđena je populacija gospodarskih subjekata prikazana u Tablici 1.

Tablica 1. Ukupan broj gospodarskih subjekata u Zadarskoj županiji (stanje na dan 30. 6. 2025.)

Vrsta gospodarskog objekta	Broj
Hotel i sličan smještaj	91
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	5
Kampovi i prostori za kampiranje	96
Smještaj u domaćinstvu (apartmani i sl.)	18 442
Djelatnosti restorana, kateringa i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	928
Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane	679
Agencije	–

2.2 Način uzorkovanja

Veličina uzorka određena je u skladu sa *Smjernicama za provođenje istraživanja gospodarskih subjekata* (MINTS, 2025). Na temelju ukupnog broja gospodarskih subjekata u pojedinoj kategoriji primijenjena su pravila za određivanje minimalnog broja subjekata koje je potrebno uključiti u istraživanje. Polazeći od utvrđene populacije gospodarskih subjekata u Zadarskoj županiji (Tablica 1), sastavljena je Tablica 2 koja prikazuje pripadajuće kategorije populacije, preporuke za određivanje uzorka i izračunatu potrebnu veličinu uzorka.

Tablica 2. Određivanje veličine uzorka prema vrstama gospodarskih subjekata

Vrsta gospodarskog objekta	Broj objekata (populacija)	Određivanje kategorije populacije	Preporuke za određivanje uzorka	Veličina uzorka
Hotel i sličan smještaj	91	Više od 10	20% objekata	18
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	5	5 – 10 objekata	50% objekata	3
Kampovi i prostori za kampiranje	96	Više od 10	20% objekata	19
Smještaj u domaćinstvu (apartmani i sl.)	18 442	Više od 500	3% objekata	553
Djelatnosti restorana, keteringa i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	928	Više od 500	3% objekata	28
Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane	679	Više od 500	3% objekata	20

Na temelju izračunate veličine uzorka pristupilo se prikupljanju podataka sukladno Smjernicama, s ciljem osiguranja reprezentativnosti i usporedivosti rezultata među destinacijama.

2.3 Prikupljanje podataka

Istraživanje je planirano s ciljem postizanja potrebne veličine uzorka navedene u Tablici 2. Za prikupljanje podataka korištena je online metoda putem platforme Alchemer, a upitnik je bio dostupan u razdoblju od 1. srpnja do 5. listopada 2025. godine.

U skladu sa *Smjernicama* (MINTS, 2025), Turistička zajednica Zadarske županije samostalno je provela postupak prikupljanja podataka. Umjesto angažiranja vanjskih anketara, upitnik je u prvom koraku poslan službenim e-mailom gospodarskim subjektima u uzorku. U slučajevima kada povrat nije uslijedio putem e-maila, uspostavljeni su izravni kontakti s gospodarskim subjektima (telefonskim putem ili osobno), čime je osigurana dodatna motivacija za sudjelovanje.

Tijekom cijelog razdoblja provedbe istraživanja redovito se kontroliralo popunjavanje kvota za pojedine kategorije subjekata, a u slučaju slabijeg odaziva provedeni su ponovni kontakti s ispitanicima. Na taj je način osigurana usklađenost uzorka s metodološkim zahtjevima i postignut dovoljan broj ispunjenih upitnika.

Ipak, istraživanjem nije postignuta zadana kvota (Tablica 3). Jedan od razloga za to odnosi se na sezonalnost poslovanja samih gospodarskih subjekata. Djelatnici Turističke zajednice tijekom prikupljanja podataka više su puta zaprimili informaciju da su pojedini subjekti već ranije sudjelovali u sličnim istraživanjima i ispunili tražene podatke. Takva situacija ukazuje na određene nedostatke u sustavu provedbe istraživanja, budući da se aktivnosti županijskih turističkih zajednica djelomično preklapaju s aktivnostima gradskih i lokalnih turističkih zajednica. Posljedično, dodatno su opterećeni gospodarski subjekti, lokalno stanovništvo i turisti.

Unatoč navedenim poteškoćama, ostvareni uzorak omogućuje analizu osnovnih obilježja ispitanih subjekata, ali rezultate treba tumačiti uz oprez, uzimajući u obzir djelomičnu zastupljenost pojedinih kategorija gospodarskih subjekata.

Slika 1. Početni zaslon istraživanja

Anketiranje gospodarskih subjekata Zadarske županije

Plan upravljanja destinacijom Zadarske županije

Poštovani,

u sklopu reforme hrvatskog turizma, koja se temelji na uspostavljanju sustava za praćenje i upravljanje razvojem turizma **provodimo istraživanje gospodarskih subjekata kako bi dobili uvid u poslovanje te identificirali konkretne izazove i potencijal za implementaciju i razvoj održivih praksi**. Ispunjavanje ovog upitnika trajat će oko 10 minuta. Vaši su odgovori u potpunosti anonimni, te će se koristiti isključivo u svrhu ovog istraživanja.

Vaša Turistička zajednica Zadarske županije

Napomena: u svakom trenutku možete spremiti svoj napredak (kada pristupite istraživanju - gornji desni ugao u ekranu omogućava Vam upis Vaše e-mail adrese) te dovršiti unos. Od velikog nam je značaja potpuno dovršenje Vašeg upisa podataka za Vaš subjekt.

Next

Izvor: Alchemer

Upitnik je sadržavao obvezne varijable definirane Smjernicama *Ministarstva turizma i sporta*.

Osim prethodno navedenog ograničenja koje se odnosi na pristup jedinicama istraživanja, rezultate je potrebno tumačiti s oprezom jer su analizirani skupno, unatoč visokoj heterogenosti gospodarskih subjekata.

2.4 Opis uzorka

U istraživanje gospodarskih subjekata u turizmu Zadarske županije odazvalo se 40 subjekata. Struktura uzorka oblikovana je tako da što bolje odražava profil stvarne populacije prema njihovoj vrsti. Osnovne karakteristike gospodarskih subjekata koji su sudjelovali u istraživanju prikazane su u Tablici 3.

Tablica 3. Osnovne karakteristike uzorka

Vrsta gospodarskog objekta	n	%	Objekt je dio franšize/lanca hotela/restorana?	n	%
Hotel i sličan smještaj	15	37,5	Da	8	20,5
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	0	0,0	Ne	31	79,5
Kampovi i prostori za kampiranje	6	15,0	Ukupno	39	100,0
Smještaj u domaćinstvu (apartmani i sl.)	16	40,0	Vaš objekt ima registrirano sjedište na području destinacije	n	%
Djelatnosti restorana, kateringa i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	3	7,5	Da	36	90,0
Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane	0	0,0	Ne	4	10,0
Ukupno	40	100,0	Ukupno	40	100,0

Rezultati istraživanja pokazuju kako nije ostvarena zadana struktura uzorka prema vrsti gospodarskih subjekata. U Tablici 4 prikazana je usporedba udjela gospodarskih subjekata prema vrsti iz uzorka u odnosu na populaciju.

Tablica 4. Usporedba populacije i uzorka

Vrsta gospodarskog objekta	Potrebna veličina uzorka	Ostvarena veličina uzorka	% ostvarenosti uzorka
Hotel i sličan smještaj	18	15	83,33%
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	3	0	0,0%
Kampovi i prostori za kampiranje	19	6	31,6%
Smještaj u domaćinstvu (apartmani i sl.)	553	16	2,9%
Djelatnosti restorana, kateringa i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	28	3	10,7%
Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane	20	0	0,0%

Odabrana metoda prikupljanja podataka, razdoblje provedbe istraživanja i sustavna kontrola reprezentativnosti nisu omogućili postizanje veće pouzdanosti rezultata. Razloge za to valja tražiti u metodološkom ustroju sustava prikupljanja podataka, koji dovodi do preklapanja ispitanih subjekata unutar destinacije zbog djelovanja više turističkih zajednica na istom području.

U nastavku izvještaja prikazuju se rezultati istraživanja strukturirani prema specifičnim pokazateljima održivosti. Unatoč navedenim ograničenjima, prikupljeni podatci omogućuju osnovnu analizu i izračun propisanih pokazatelja održivosti.

3 REZULTATI

U ovom poglavlju prikazuju se rezultati istraživanja provedenog među gospodarskim subjektima u turizmu Zadarske županije.

Napomena: Prije prikaza pojedinačnih pokazatelja važno je napomenuti da se ukupan broj ispitanika (gospodarskih subjekata) razlikuje od pitanja do pitanja. Budući da nisu svi ispitanici odgovorili na sva pitanja iz upitnika, veličina uzorka (n) razlikuje se između pojedinih analiziranih varijabli.

3.1 Poslovni subjekti koji nude smještaj

Na pitanja ovoga dijela upitnika odgovarali su samo subjekti koji pružaju usluge smještaja.

Vrsta gospodarskog objekta	n
Hotel i sličan smještaj	15
Kampovi i prostori za kampiranje	6
Smještaj u domaćinstvu (apartmani i sl.)	16
Ukupno	37

Na temelju odgovora na pitanje IP7 („Molimo navedite broj ostvarenih turističkih noćenja u 2024. godini“) u uzorku od 37 gospodarskih subjekata, prosječan broj ostvarenih noćenja po objektu iznosio je 58 921,22, uz minimalno 16 i maksimalno 426 797 noćenja te standardnu devijaciju od 96 492,95.

Ispitanici su zamoljeni da za podatke o noćenju i potrošnji resursa upišu podatke za mjesec s najvećim i najmanjim brojem noćenja.

Istraživanje pokazuje kako je 75,7% ispitanika prijavilo kolovoz kao mjesec s najvećim brojem noćenja, a 24,3% ispitanika prijavilo je srpanj. Odgovori za mjesec s najvećim brojem noćenja prikazani su niže u tablici.

Varijable	n	Aritmetička sredina
Broj ostvarenih noćenja	37	13 083,41
Ukupna potrošnja vode (m ³)	32	4 820,38
Ukupna količina proizvedenog otpada (t)*		
Ukupna potrošnja električne energije (kWh)	24	229 643,33

* Podatak o količini otpada ispitanici nisu prijavili u traženom obliku, pa SGO-1 nije moguće izračunat

Ispitanici su za mjesec s najmanjim brojem noćenja u različitom intenzitetu navodili sve mjesece (od siječnja do studenog). Razlog takvom rasponu odgovora može biti činjenica da su ispitanici navodili mjesece u kojima su njihovi objekti bili otvoreni, a ne nužno one s najmanjim brojem

ostvarenih noćenja. Ovom pitanju nedostaje prethodni upit o mjesecima kada su njihovi gospodarski subjekti otvoreni tijekom godine.

Vrsta gospodarskog objekta	n	%
Siječanj	5	13,5
Veljača	4	10,8
Ožujak	3	8,1
Travanj	6	16,2
Svibanj	5	13,5
Lipanj	5	13,5
Srpanj	1	2,7
Kolovoz	1	2,7
Rujan	3	8,1
Listopad	3	8,1
Studeni	1	2,7
Ukupno	37	100,0

Odgovori za tražene podatke za mjesec s najmanjim brojem noćenja prikazani su niže u tablici.

Varijable	n	Aritmetička sredina
Broj ostvarenih noćenja	37	1 295,51
Ukupna potrošnja vode (m ³)	30	996,83
Ukupna količina proizvedenog otpada (t)*		
Ukupna potrošnja električne energije (kWh)	21	67 223,29

* Podatak o količini otpada ispitanici nisu prijavili u traženom obliku, pa SGO-1 nije moguće izračunati

Zbog metodološki pogrešno unesenih podataka, kao i izostanka informacija o količini proizvedenog otpada u mjesecima s najvećim i najmanjim brojem turista, nije bilo moguće izračunati specifični pokazatelj održivosti SGO-1 (Udio komunalnog otpada iz turističkih djelatnosti u odnosu na ukupni komunalni otpad destinacije).

Rezultati pokazuju znatne razlike u potrošnji vode i električne energije među pojedinim gospodarskim subjektima, što je posljedica različite veličine i kapaciteta objekata te stupnja sezonalnosti poslovanja. Ujedno, izostanak podataka o količini otpada upućuje na potrebu dodatnog pojašnjenja i preciznijeg definiranja ovoga dijela upitnika u budućim ciklusima istraživanja.

3.2 Upravljanje vodnim resursima

3.2.1 Udio turističkih poslovnih subjekata koji poduzimaju mjere za smanjenje potrošnje vode

Formula za izračun

$$\text{Udio turističkih poslovnih subjekata koji poduzimaju akcije za smanjenje potrošnje vode} = \frac{BA}{BT} \times 100\%.$$

BA – broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koji poduzimaju mjere za smanjivanje potrošnje vode u svom poslovanju

BT – ukupan broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji

Varijabla. A3. *Koristite li neke od protokola uštede vode (kao što su postupci uštede vode, npr. toaleti s dvostrukim ispiranjem/bezvodni pisoari/vodokotlići smanjene zapremnine, tuševi i slavine s niskim protokom, navodnjavanje kapanjem u hortikulturnom uređenju*

Odgovor	n	%
Da	28	70,0
Ne	12	30,0
Ukupno	40	100,0

Udio turističkih poslovnih subjekata koji poduzimaju mjere za smanjenje potrošnje vode

Pokazatelj: $28 / 40 \times 100 = 70,00\%$

3.2.2 Udio turističkih poslovnih subjekata koji koriste recikliranu vodu

Formula za izračun

$$\text{Udio turističkih poslovnih subjekata koji koriste recikliranu vodu} = \frac{BA}{BT} \times 100\%.$$

BA – broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koja koriste recikliranu vodu,

BT – ukupan broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji,

Varijabla. A4 *Koristite li recikliranu vodu u vašem poduzeću?*

Odgovor	n	%
Da	3	8,1
Ne	34	91,9
Ukupno	37	100,0

Udio turističkih poslovnih subjekata koji koriste recikliranu vodu

Pokazatelj: $3 / 37 \times 100 = 8,11\%$

3.2.3 Ostali podatci i izračuni

Koristite li kao alternativne izvore vode sakupljene vode	Djelomično pročišćenu vodu		Sakupljenu vodu	
	n	%	n	%
Da	5	13,52	3	8,11
Ne	32	86,48	34	91,89
Ukupno	37	100,00	37	100,00

Ako da, upišite i količinu korištene vode u m³ u prethodnoj godini. Ispitanici su upisali sljedeće vrijednosti:

Djelomično pročišćene vode	Sakupljanje vode
10	10
30	10
1 000	30
5 000	
83 272	

Na koji način pretežito perete rublje za potrebe smještajnog/ugostiteljskog objekta	n	%
Unutar objekta, samo za taj objekt	17	45,9
Unutar objekta, zajednički za više objekata unutar istog poduzeća	3	8,1
Izvan objekta, zajednički za više objekata unutar istog poduzeća	1	2,7
Vanjski suradnik	16	43,2
Ukupno	37	100,0

Rezultati pokazuju da 70% gospodarskih subjekata u turizmu Zadarske županije primjenjuje određene mjere za smanjenje potrošnje vode, što upućuje na relativno visoku razinu osviještenosti o važnosti racionalnog upravljanja vodnim resursima. S druge strane, udio poslovnih subjekata koji u svom poslovanju koriste recikliranu ili djelomično pročišćenu vodu iznosi 8,11%, što ukazuje na nisku razinu primjene kružnih praksi u vodoopskrbi. Dodatno, tek manji broj ispitanika koristi alternativne izvore poput sakupljene oborinske vode, dok većina i dalje ovisi o centraliziranim vodoopskrbnim sustavima. Ovi nalazi naglašavaju potrebu za daljnjim poticanjem ulaganja u sustave za recikliranje i ponovnu uporabu vode, osobito u većim turističkim objektima s izraženom sezonalnošću poslovanja.

3.3 Gospodarenje otpadom

3.3.1 Udio turističkih poslovnih subjekata koji razdvajaju različite vrste otpada

Formula za izračun

$$\text{Udio turističkih poslovnih subjekata koji razdvajaju različite vrste otpada} = \frac{BA}{BT} \times 100\%.$$

BA – broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koja razdvajaju različite vrste otpada

BT – ukupan broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji

Varijabla. B3. *Razdvajate li neke od sljedećih posebnih kategorija otpada: otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, građevni otpad i otpad koji sadrži azbest, otpadna električna...*

Odgovor	n	%
Da	32	86,5
Ne	5	13,5
Ukupno	37	100,0

Udio turističkih poslovnih subjekata koji razdvajaju različite vrste otpada

Pokazatelj: $32 / 37 \times 100 = 86,49\%$

Većina ispitanih gospodarskih subjekata provodi razdvajanje otpada, što ukazuje na visoku razinu osviještenosti o pravilnom gospodarenju otpadom.

Vrste otpada koje gospodarski subjekti predaju na godišnjoj razini

Otpad	Broj gospodarskih subjekata
Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina	17
Otpadna ulja i masnoće	10
Papir i karton	21
Električni i elektronički (EE) otpad	7
Staklo	10
Plastika	11
Metali	6
Nešto drugo	4

Najčešće se odvojeno prikupljaju *papir i karton* te *biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina*.

Predane količine otpada (u tonama, t)

Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina	Otpadna ulja i masnoće	Papir i karton	Električni i elektronički (EE) otpad	Staklo	Plastika	Metali
0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
0,245	0,010	0,050	0,358	0,100	0,200	0,050
0,945	0,575	0,100	0,862	0,100	0,300	0,265
1,000	1,000	0,100	0,910	0,177	0,500	0,500
1,000	1,000	0,500	1,000	0,500	0,500	0,622
1,000	1,970	0,500	1,130	1,000	0,876	1,000
1,000	2,000	0,520	1,130	1,682	1,000	
2,250	3,340	1,000		3,820	1,440	
5,200	43,200	1,000		3,820	1,440	
16,200	43,200	1,000		6,059	2,088	
18,517		1,240			8,338	
23,400		1,530				
32,000		1,640				
33,400		2,000				
34,000		2,000				
305,000		2,300				
305,000		3,400				
		8,600				
		16,140				
		23,000				
		23,000				

Nešto drugo
Alkal
Otpadna jestiva ulja: 3 630kg
Masnoće iz separatora: 10 500kg
Tekstil: 294 kg
Glomazni otpad: 8 870kg
Biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova: 32 360kg
Otpadni tiskarski toneri: 233 kg
Građevinski otpad: 300kg
Ulja za glačala – neklorirana: 65kg
Flourescentne cijevi: 165 kg
Lebdeći pepeo: 102kg
Medicinski otpad (wellness): 7kg
Otpadna jestiva ulja: 1 440 kg
Masnoće iz separatora: 1 200 kg

Tekstil: 2 046 kg
Glomazni otpad: 8 450 kg
Biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova: 49 840 kg
Građevinski otpad: 35 060 kg
Ulja za glačala – neklorirana: 65 kg
Lebdeći pepeo: 405 kg
Otpadne gume: 51 kg
Otpad

Vrsta otpada	n	Min.	Max.	Aritmetička sredina	St. devijacija
Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina	17	0,001	305,000	48,833	98,709
Otpadna ulja i masnoće	10	0,001	43,200	9,630	17,722
Papir i karton	21	0,001	23,000	4,268	7,229
Električni i elektronički (EE) otpad	7	0,001	1,130	0,770	0,428
Staklo	10	0,001	6,059	1,726	2,114
Plastika	11	0,001	8,338	1,517	2,348
Metali	6	0,001	1,000	0,406	0,379

Rezultati pokazuju da 86,49% gospodarskih subjekata u Zadarskoj županiji razdvaja različite vrste otpada. Najčešće se razdvaja papir i karton (21 subjekt) te biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina (17 subjekata), što ukazuje na aktivno upravljanje najzastupljenijim kategorijama otpada u turističkoj djelatnosti.

3.3.2 Sprječavanje stvaranja otpada: plan smanjenja količine otpada od posluživanja hrane

Formula za izračun

$$\text{Udio poslovnih subjekata koji provode mjere smanjenja količine otpada od posluživanja hrane} = \frac{SM}{SU} \times 100\%.$$

SM – broj ispitanika koji se bave djelatnošću pripreme i usluživanja hrane (NKD 56.10) koji provodi mjere smanjenja nastajanja otpada od hrane

SU – ukupan broj ispitanika koji se bave djelatnošću pripreme i usluživanja hrane (NKD 56.10)

Bavi li se Vaša tvrtka i djelatnošću pripremanja i usluživanje hrane	n	%
Da	19	55,9
Ne	15	44,1
Ukupno	34	100,0

Varijabla. B7. *Provodite li neke od mjera za smanjenje količine otpada od posluživanja hrane?*

Odgovor	n	%
Da	15	71,4
Ne	6	28,6
Ukupno	21	100,0

Udio poslovnih subjekata koji provode mjere smanjenja količine otpada od posluživanja hrane
Pokazatelj: $15 / 21 \times 100 = 71,43\%$

Ovi rezultati pokazuju visoku razinu svijesti i provedbe mjera za smanjenje otpada od hrane, osobito među ugostiteljskim objektima većeg kapaciteta. Udio od 71,43% potvrđuje da većina subjekata koji pripremaju i poslužuju hranu aktivno primjenjuje mjere smanjenja otpada, što upućuje na racionalnije korištenje namirnica i smanjenja gubitaka.

3.3.3 Ostali izračuni

Varijabla. B6. *Jeste li implementirali strategiju za sprečavanje nastanka otpada od hrane?*

Odgovor	n	%
Da	15	71,4
Ne	6	28,6
Ukupno	21	100,0

Varijabla. B8. Jeste li proveli osposobljavanje osoblja za provedbu mjera smanjenja otpada od hrane?

Odgovor	n	%
Da	12	70,6
Ne	5	29,4
Ukupno	17	100,0

Varijabla. B9. Provodite li specifične tehnike smanjenja otpada od hrane i/ili ste kupili odgovarajuću opremu?

Odgovor	n	%
Da	14	82,4
Ne	3	17,6
Ukupno	17	100,0

Varijabla. B10. Provodite li mjere identifikacije vrsta i količina otpada od hrane?

Odgovor	n	%
Da	12	70,6
Ne	5	29,4
Ukupno	17	100,0

Varijabla. B11. Provodite li neke od aktivnosti smanjenja otpada od hrane (angažman osoblja, preispitivanje bife ponude, smanjenje prekomjerne pripreme, prenamjena viškova)?

Na ovo pitanje 14 gospodarskih subjekata odgovorilo je potvrdno i navelo sljedeće aktivnosti:

Angažman osoblja, preispitivanje bife ponude
Angažman osoblja, smanjenje prekomjerne pripreme
Edukacija djelatnika Kupnja aerobnog digestora za biootpad od hrane Priprema jela po normativima zbog smanjenja prekomjerne pripreme Prenamjena viškova
Edukacija djelatnika Kupnja aerobnog digestora za biootpad od hrane Priprema jela po normativima zbog smanjenja prekomjerne pripreme Prenamjena viškova
Nabavljen uređaj za razgradnju biološkog otpada (aerobnidigestor)
Od 1. 4. 2025. doručak ne poslužujemo na švedskom stolu već a la carte, gdje je znatno manji food waste.
Osposobljavanje osoblja, preispitivanje bife ponude
Puno toga...

Smanjili smo porcije, pogotovo priloga (npr. krumpiri, pomfri i povrće)
smanjili smo dekoracije

Kupili smo ukrasne posude i tanjure umjesto jestivih dekoracija koje se uglavnom bacaju

U našem hotelu posebno pazimo na održivost i pravilno zbrinjavanje otpada.

Hrana koja se priprema za pansionске obroke koristi se i za potrebe našeg osoblja, čime sprječavamo nepotrebno bacanje hrane.

Preostali višak hrane ne odbacuje se, već se kompostira.

Na taj način proizvodimo kvalitetan kompost koji potom ustupamo lokalnim poljoprivrednicima, čime dodatno doprinosimo zajednici i kruženju prirodnih resursa.

Rezultati istraživanja pokazuju da većina turističkih poslovnih subjekata u Zadarskoj županiji sustavno razdvaja otpad (86,49%), dok 71,43% subjekata koji pripremaju i poslužuju hranu provodi mjere za smanjenje količine otpada. Više od dvije trećine ispitanika (71,4%) ima formalno uvedene strategije za sprečavanje otpada od hrane, a 82,4% primjenjuje specifične tehnike poput kompostiranja, preciznog normiranja jela ili kupnje opreme za preradu biootpada.

U praksi se najčešće razdvaja papir, karton i biorazgradivi otpad, dok su kategorije poput elektroničkog otpada ili otpadnih masnoća manje zastupljene. Ovi nalazi ukazuju na visoku razinu svijesti o održivom gospodarenju otpadom, uz potrebu dodatne standardizacije i edukacije u pogledu vođenja evidencije i praćenja količina proizvedenog otpada.

3.4 Upravljanje energijom i emisijama

3.4.1 Udio turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali neka od rješenja za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama

Formula za izračun

$$\text{Udio turistički poslovnih subjekata koji su implementirali rješenja za ublažavanje klimatskih promjena} = \frac{PS1}{PSU} \times 100\%.$$

$$\text{Udio turistički poslovnih subjekata koji su implementirali rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama} = \frac{PS2}{PSU} \times 100\%.$$

$$\text{Udio turistički poslovnih subjekata koji su implementirali rješenja za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama} = \frac{PS3}{PSU} \times 100\%.$$

PSU – ukupan broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata

Broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali rješenja za:

PS1 – ublažavanje klimatskih promjena

PS2 – prilagodbu klimatskim promjenama

PS3 – ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama

Varijable. C3 Jeste li unutar Vaše tvrtke implementirali neka od rješenja za ublažavanje klimatskih promjena? C5 Jeste li unutar Vaše tvrtke implementirali neka od rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama?

Odgovor	C3 ublažavanje		C5 prilagodba		Uvedeno i C3 (ublažavanje) i C5 (prilagodba)	
	n	%	n	%	n	%
Da	11	30,6	11	32,4	4	11,11
Ne	25	69,4	23	67,6	32	88,89
Ukupno	36	100,0	34	100,0	36	100,0

Udio turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali neka od rješenja za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama

Pokazatelj C3 = $11 / 36 \times 100 = 30,56\%$

Pokazatelj C5 = $11 / 34 \times 100 = 32,35\%$

Pokazatelj C3 i C5 = $4 / 36 = 11,11\%$

Količina proizvedenog otpada u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (izraženo tonama (t) ili kubičnim metrima (m³))

Odgovori u količinama	n	%
Bez odgovora	11	27,50%
0,2	1	2,50%
0,5 t	3	7,50%

1	1	2,50%
1 m3	1	2,50%
1,08 m3	1	2,50%
11,5 t	1	2,50%
14,7	1	2,50%
15 t	2	5,00%
2	2	5,00%
2,2 t	1	2,50%
2,4 m3	1	2,50%
2,5 m3	1	2,50%
2m3	1	2,50%
3-4 m3	1	2,50%
3,17 t	1	2,50%
4,53 t	1	2,50%
65	1	2,50%
70	1	2,50%
105 t	2	5,00%
130	1	2,50%
240 kg	1	2,50%
246,4m3	1	2,50%
400 litara	1	2,50%
450 m3	1	2,50%
Ukupno	40	100,00%

Količina proizvedenog otpada u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (izraženo tonama (t) ili kubičnim metrima (m3))

Odgovori u količinama	n	%
Bez odgovora	14	35,00%
0,05	1	2,50%
0,12 m3	1	2,50%
0,2	1	2,50%
0,3	1	2,50%
0,34 t	1	2,50%
1	2	5,00%
1 m3	1	2,50%
1,48 t	1	2,50%
1,54 t	1	2,50%
1,59 t	1	2,50%

120 kg	1	2,50%
1m3	1	2,50%
2,5 m3	1	2,50%
2,4 m3	1	2,50%
20	2	5,00%
3	1	2,50%
3 t	1	2,50%
3,8 t	1	2,50%
36,5 m3	1	2,50%
55 m3	1	2,50%
7	1	2,50%
7,2 t	2	5,00%
8,3	1	2,50%
Ukupno	40	100,00%

Zbog različitog načina navođenja jedinica (m³, t, kg) i neujednačenog obuhvata odgovora, pokazatelj o količini proizvedenog otpada nije bilo moguće standardizirano izračunati.

3.4.2 Ostali izračuni

Posjedovanje energetskeg certifikata	n	%
Da	17	51,5
Ne	16	48,5
Ukupno	33	100,0

Razina energetskeg certifikata	n	%
A+	2	13,3
A	2	13,3
B	4	26,7
C	5	33,3
D	1	6,7
E	1	6,7
Ukupno	15	100,0

Rezultati pokazuju da trećina turističkih poslovnih subjekata u Zadarskoj županiji provodi mjere za ublažavanje i/ili prilagodbu klimatskim promjenama. Premda se dio aktivnosti odnosi na optimizaciju potrošnje energije i primjenu učinkovitijih tehnologija, uporaba sustava za mjerenje i praćenje emisija još uvijek nije široko zastupljena. Nešto više od polovice ispitanih subjekata (51,5%) posjeduje energetske certifikat, najčešće razine B i C, što upućuje na postupno uvođenje standarda energetske učinkovitosti u turistički sektor Zadarske županije.

3.5 Lokalno proizvedena hrana, piće, dobra i usluge

3.5.1 Udio turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koji u svom poslovanju koriste lokalno proizvedenu hranu, piće, dobra i usluge

Formula za izračun

$$\text{Udio turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koji koriste lokalno proizvedenu hranu, piće, dobra i usluge s udjelom većim od 40\%} = \frac{PSL}{BT} \times 100\%.$$

PSL – broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji sa zajedničkim udjelom lokalno proizvedene hrane, pića, dobara i usluga u turističkim proizvodima većim ili jednako 40%,
BT – ukupan broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji

Varijable. Koliki je prema Vašim podacima (ili procjeni) udio D1.1 lokalno proizvedene hrane u ukupnoj količini hrane koju pripremate/nudite D1.2 lokalno proizvedenog pića u ukupnoj količini pića koju nudite D1.3 lokalno proizvedenih dobara u ukupnoj količini dobara koje nudite D1.4 lokalnih usluga u ukupnim uslugama koje nudite.

Varijable	n	Min.	Max.	Aritmetička sredina	St. devijacija
lokalno proizvedene hrane	16	4	90	36,69	29,22
lokalno proizvedenog pića	17	0	70	17,47	17,90
lokalno proizvedenih dobara	15	4	100	36,67	30,17
lokalnih usluga	12	0	100	49,08	35,82

Varijabla. D2 Procijenite koliki je zajednički udio lokalno proizvedene hrane, pića, dobara i usluga u turističkim proizvodima koje Vaša tvrtka nudi

Udjel veći od 40%	n	%
Da	7	41,18
Ne	10	58,82
Ukupno	17	100,0

Udio turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koji koriste lokalno proizvedenu hranu, piće, dobra i usluge u turističkim poslovnim subjektima u destinaciji

$$\text{Pokazatelj} = 7 / 17 \times 100 = \mathbf{41,18\%}$$

Rezultati pokazuju da 41,18% turističkih poslovnih subjekata u Zadarskoj županiji koristi više od 40% lokalno proizvedene hrane, pića, dobara i usluga u svojoj ponudi. Ovaj udio pokazuje da dio subjekata aktivno uključuje lokalne dobavljače i proizvode, dok je kod većine taj udio manji. Pojedinačne razlike među kategorijama, posebno niži udio lokalno proizvedenog pića, upućuju na neujednačenu zastupljenost lokalnih resursa u ukupnoj ponudi.

3.6 Zaposlenost u području djelatnosti koje pružaju smještaj te pripremaju i uslužuju hranu

3.6.1 Zaposlenost u području djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema dobi, stupnju obrazovanja te vrsti ugovora

Formula za izračun

$$\text{Udio zaposlenih u dobi od 25-49 godina u ukupnom broju zaposlenih u poslovnim subjektima iz Područja I} = \frac{ZP_{25-49}}{ZP_{UK}} \times 100\%.$$

$$\text{Udio zaposlenih sa strukovnom školom u ukupnom broju zaposlenih u poslovnim subjektima iz Područja I} = \frac{ZP_{S\check{S}}}{ZP_{UK}} \times 100\%.$$

$$\text{Udio sezonski zaposlenih djelatnika u ukupnom broju zaposlenih u poslovnim subjektima iz Područja I tijekom tri mjeseca najveće gospodarske aktivnosti} = \frac{ZP_{SZ}}{ZP_{MAX3}} \times 100\%.$$

ZP_{UK} – broj zaposlenih, prosjek godine

ZP_{MAX3} – broj zaposlenih, prosjek tri uzastopna mjeseca najveće gospodarske aktivnosti

ZP_{25-49} – broj zaposlenih u dobi od 25 do 49 godina, prosjek godine

$ZP_{S\check{S}}$ – broj zaposlenih sa strukovnom školom (niža i srednja stručna sprema), prosjek godine

ZP_{SZ} – broj sezonski zaposlenih, prosjek tri uzastopna mjeseca najveće gospodarske aktivnosti

Varijabla. E2.1 Navedite tri uzastopna mjeseca u kojima je bila najveća gospodarska aktivnost

Mjeseci	n	%
6,7,8	15	88,23
7,8,9	2	11,77
Ukupno	17	100,00

Varijable.

E1.1 Ukupan broj zaposlenih (prosjek godine)

E1.2 Broj zaposlenih u dobi od 25 do 49 godina (prosjek godine)

E1.3 Broj zaposlenih sa strukovnom školom (niža i srednja stručna sprema) (prosjek godine)

E2.2 Ukupan broj zaposlenih (prosjek tri uzastopna mjeseca najveće gospodarske aktivnosti)

E2.3 Ukupan broj sezonski zaposlenih (prosjek tri uzastopna mjeseca najveće gospodarske aktivnosti)

Varijable	Oznake za formulu	n	Min.	Max.	Aritmetička sredina	St. devijacija
E1.1	ZS UK	20	2	250	71,85	67,571
E1.2	ZP 25-49	18	4	161	46,61	41,856
E1.3	ZPSŠ	18	8	215	55,61	56,968
E2.2	ZP MAX3	17	5	297	102,53	86,567
E2.3	ZP SZ	17	0	318	70,53	80,450

Podatci o broju zaposlenih po varijablama

	E1.1 ZS UK	E1.2 ZP 25–49	E1.3 ZPSŠ	E2.2 ZP MAX3	E2.3 ZP SZ
	2	4	8	5	0
	10	8	10	17	2
	15	15	13	24	4
	18	16	18	25	13
	20	18	20	32	20
	24	18	22	40	20
	25	22	22	47	24
	26	25	23	50	35
	28	26	26	78	46
	33	30	30	110	53
	50	30	37	125	65
	63	50	64	138	85
	90	57	70	157	103
	100	78	80	167	120
	109	90	84	175	130
	120	95	90	256	161
	126	96	169	297	318
	131	161	215		
	197				
	250				
Ukupno	1 437	839	1 001	1 743	1 199

Udio zaposlenih u dobi od 25 do 49 godina

$$\text{Pokazatelj} = 839 / 1437 \times 100 = \mathbf{58,39\%}$$

Udio zaposlenih sa strukovnom školom

$$\text{Pokazatelj} = 1001 / 1437 \times 100 = \mathbf{69,66\%}$$

Udio sezonski zaposlenih djelatnika

$$\text{Pokazatelj} = 1199 / 1743 \times 100 = \mathbf{68,79\%}$$

Rezultati pokazuju da 58,39% zaposlenih u turizmu Zadarske županije pripada dobnoj skupini od 25 do 49 godina, dok gotovo 70% ima završenu strukovnu školu. Udio sezonski zaposlenih od 68,79% potvrđuje izraženu sezonalnost zapošljavanja.

3.7 Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji

Formula za izračun

$$\text{Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji} = \frac{S_p}{S} \times 100\%.$$

S – ukupan broj smještajnih jedinica u destinaciji i

S_p – broj smještajnih jedinica pristupačnih za osobe s invaliditetom u destinaciji (pristupačne smještajne jedinice)

Bavi li se Vaša tvrtka i s djelatnosti pružanja usluga smještaja turistima	n	%
Da	30	96,8
Ne	1	3,2
Ukupno	31	100,0

Varijable.

F2.1 Ukupan broj smještajnih jedinica

F2.2 Ukupan broj pristupačnih smještajnih jedinica

Varijable	n	Min.	Max.	Aritmetička sredina	St. devijacija
F2.1	28	1	1130	170,82	259,75
F2.2	26	0	700	38,38	140,54

Podatci o broju smještajnim jedinicama po varijablama

F2.1 Ukupan broj smještajnih jedinica	F2.1 f	Jedinice x f	F2.2 ukupan broj pristupačnih smještajnih jedinica	F2.2 f	Jedinice x f
1	4	4	0	8	0
2	2	4	1	2	2
3	4	12	2	2	4
4	1	4	3	2	6
8	1	8	4	2	8
14	1	14	5	1	5
16	1	16	6	1	6
17	1	17	7	1	7
48	1	48	8	2	16
90	1	90	10	1	10
203	1	203	15	1	15
210	1	210	16	1	16
240	1	240	203	1	203
258	1	258	700	1	700

305	2	610		
367	1	367		
435	1	435		
480	1	480		
633	1	633		
1130	1	1130		
Ukupno		4783	Ukupno	998

Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji

Pokazatelj = $998 / 4783 \times 100 = 20,87\%$

Rezultati pokazuju da udio pristupačnih smještajnih jedinica u Zadarskoj županiji iznosi 20,87%. Ovaj podatak pokazuje da petina prijavljenih smještajnih kapaciteta omogućuje pristup osobama s invaliditetom. Rezultate je potrebno tumačiti s oprezom, budući da se dio ispitanika mogao voditi različitim kriterijima prilikom procjene pristupačnosti, što može utjecati na ujednačenost i usporedivost prikupljenih podataka.

4 ZAKLJUČAK

Istraživanje gospodarskih subjekata u turizmu Zadarske županije provedeno je u razdoblju od 1. srpnja do 5. listopada 2025. godine, a u njemu je sudjelovalo 40 gospodarskih subjekata. Iako prikupljeni uzorak omogućuje izračun većine traženih pokazatelja održivosti, njegova struktura nije u potpunosti reprezentativna za sve vrste gospodarskih subjekata u županiji. Takvo ograničenje proizlazi iz sezonskog karaktera poslovanja i djelomičnog preklapanja u provedbi istraživanja između županijske i lokalnih turističkih zajednica, što je otežalo postizanje ciljanih kvota.

Unatoč navedenome, rezultati pokazuju umjerenu primjenu načela održivosti u poslovanju. Mjere racionalne potrošnje vode provodi 70% ispitanih subjekata, dok različite vrste otpada razdvaja njih 86,49%. Uporaba reciklirane vode vrlo je niska (8,11%), a mjere za smanjenje otpada od hrane provodi 71,46% subjekata. Lokalno proizvedene resurse u svojoj ponudi koristi 41,18% gospodarskih subjekata koji se bave djelatnošću pripremanja i usluživanje hrane. U području upravljanja energijom i prilagodbe klimatskim promjenama stanje je skromno, s udjelom od oko 30% onih subjekata koji su implementirala pojedina rješenja. Struktura zaposlenosti potvrđuje izraženu sezonalnost turizma, s udjelom sezonskih radnika od 68,79%. Pristupačnost smještajnih jedinica iznosi 20,87%. U mjerenju udjela pristupačnih smještajnih jedinica preporučuje se jasnije definiranje kriterija pristupačnosti.

Dobiveni nalazi, iako temeljeni na relativno malom uzorku, imaju indikativnu vrijednost za primjenu održivog poslovanja. Oni ujedno predstavljaju važan analitički doprinos izradi *Plana upravljanja destinacije za područje Zadarske županije* te mogu poslužiti kao temelj za definiranje prioriternih mjera koje potiču održivo poslovanje, smanjenje sezonalnosti, učinkovitije korištenje resursa i jačanje povezanosti turističkog sektora s lokalnom proizvodnjom i zajednicom. Time se omogućuje usklađivanje daljnjeg razvoja turizma s načelima prostorne, okolišne i društvene održivosti destinacije.

4.1 Sažetak pokazatelja

Udio turističkih poslovnih subjekata koji poduzimaju mjere za smanjenje potrošnje vode (SUVR-1)

Pokazatelj: $28 / 40 \times 100 = 70,00\%$

Udio turističkih poslovnih subjekata koji koriste recikliranu vodu

Pokazatelj: $3 / 37 \times 100 = 8,11\%$

Udio turističkih poslovnih subjekata koji razdvajaju različite vrste otpada

Pokazatelj: $32 / 37 \times 100 = 86,49\%$

Udio poslovnih subjekata koji provode mjere smanjenja količine otpada od posluživanja hrane

Pokazatelj: $15 / 21 \times 100 = 71,43\%$

Udio turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali neka od rješenja za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama

Pokazatelj C3 = $11 / 36 \times 100 = 30,56\%$

Pokazatelj C5 = $11 / 34 \times 100 = 32,35\%$

Pokazatelj C3 i C5 = $4 / 36 = 11,11\%$

Udio turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koji koriste lokalno proizvedenu hranu, piće, dobra i usluge u turističkim poslovnim subjektima u destinaciji

Pokazatelj = $7 / 17 \times 100 = 41,18\%$

Udio zaposlenih u dobi od 25 do 49 godina

Pokazatelj = $839 / 1437 \times 100 = 58,39\%$

Udio zaposlenih sa strukovnom školom

Pokazatelj = $1001 / 1437 \times 100 = 69,66\%$

Udio sezonski zaposlenih djelatnika

Pokazatelj = $1199 / 1743 \times 100 = 68,79\%$

Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji

Pokazatelj = $998 / 4783 \times 100 = 20,87\%$

PRILOG – UPITNIK

Anketiranje gospodarskih subjekata Zadarske županije
Plan upravljanja destinacije za područje Zadarske županije

Poštovani,

u sklopu reforme hrvatskog turizma, koja se temelji na uspostavljanju sustava za praćenje i upravljanje razvojem turizma **provodimo istraživanje gospodarskih subjekata kako bi dobili uvid u poslovanje te identificirali konkretne izazove i potencijal za implementaciju i razvoj održivih praksi**. Ispunjavanje ovog upitnika trajat će oko 10 minuta. Vaši su odgovori u potpunosti anonimni, te će se koristiti isključivo u svrhu ovog istraživanja.

Vaša Turistička zajednica Zadarske županije

*Napomena: u svakom trenutku možete spremiti svoj napredak (kada pristupite istraživanju - gornji desni ugao u ekranu omogućava Vam upis Vaše e-mail adrese) te dovršiti unos. **Od velikog nam je značaja potpuno dovršenje Vašeg upisa podataka za Vaš subjekt.***

Osnovni podatci

1) **Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) u koji razred se ubraja pretežita djelatnost Vaše tvrtke/djelatnosti:***

- 55.10 Hoteli i sličan smještaj
- 55.20 Odmarališta i slični objekti za kraći odmor
- 55.30 Kampovi i prostori za kampiranje
- 55.90 Ostali smještaj. Smještaj u domaćinstvu (apartmani, kuće za odmor i slični objekti)
- 56.10 Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane
- 56.21 Djelatnost kateringa
- 56.29 Ostale djelatnosti pripreme i usluživanja hrane
- 56.30 Djelatnost pripreme i usluživanja pića
- 79.11 Djelatnost putničkih agencija
- 79.12 Djelatnost organizatora putovanja (turoperatora)
- 79.90 Ostale rezervacijske usluge i djelatnosti povezane s njima

2) **Vaš objekt/poslovnica dio je franšize/lanca hotela/restorana?**

- Da
- Ne

3) **Vaš objekt/poslovnica ima registrirano sjedište na području destinacije?**

- Da
- Ne

*Logic: Hidden unless: #1 Question "**Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) u koji razred se ubraja pretežita djelatnost Vaše tvrtke/djelatnosti:**" is one of the following answers ("55.10 Hoteli i sličan smještaj", "55.20 Odmarališta i slični objekti za kraći odmor", "55.30 Kampovi i prostori za kampiranje", "55.90 Ostali smještaj. Smještaj u domaćinstvu (apartmani, kuće za odmor i slični objekti)")*

4) Molimo navedite broj ostvarenih turističkih noćenja u 2024. godini.

Broj ostvarenih noćenja: _____

Logic: Hidden unless: #1 Question "**Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) u koji razred se ubraja pretežita djelatnost Vaše tvrtke/djelatnosti:**" is one of the following answers ("55.10 Hoteli i sličan smještaj", "55.20 Odmarališta i slični objekti za kraći odmor", "55.30 Kampovi i prostori za kampiranje", "55.90 Ostali smještaj. Smještaj u domaćinstvu (apartmani, kuće za odmor i slični objekti)")

5) Molimo navedite mjesec u kojem je ostvaren najveći broj turističkih noćenja te broj ostvarenih turističkih noćenja u tom mjesecu.*

[] Mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja: _____ *

[] Broj ostvarenih noćenja: _____ *

[] Za taj mjesec navedite i ukupnu potrošnju vode (m3): _____ *

Logic: Hidden unless: #1 Question "**Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) u koji razred se ubraja pretežita djelatnost Vaše tvrtke/djelatnosti:**" is one of the following answers ("55.10 Hoteli i sličan smještaj", "55.20 Odmarališta i slični objekti za kraći odmor", "55.30 Kampovi i prostori za kampiranje", "55.90 Ostali smještaj. Smještaj u domaćinstvu (apartmani, kuće za odmor i slični objekti)")

6) Molimo navedite mjesec u kojem je ostvaren najmanji broj turističkih noćenja te broj ostvarenih turističkih noćenja u tom mjesecu.

[] Mjesec u kojem je ostvaren najmanji broj noćenja: _____ *

[] Broj ostvarenih noćenja: _____ *

[] Za taj mjesec navedite i ukupnu potrošnju vode (m3): _____ *

Pitanja za upravljanje vodnim resursima

7) **Koristite li neke od protokola uštede vode (kao što su postupci uštede vode, npr. toaleti s dvostrukim ispiranjem/bezvodni pisoari/vodokotlići smanjene zapremnine, tuševi i slavine s niskim protokom, navodnjavanje kapanjem u hortikulturnom uređenju itd.)**

() Da

() Ne

8) **Koristite li kao alternativne izvore vode sakupljene vode. Ako da, upišite i količinu korištene vode u m3 u prethodnoj godini.**

[] Da, navedite količinu iskorištene sakupljene vode (m3): _____ *

[] Ne

9) **Koristite li recikliranu vodu u vašem poduzeću?**

() Da

() Ne

Logic: Hidden unless: #1 Question "**Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) u koji razred se ubraja pretežita djelatnost Vaše tvrtke/djelatnosti:**" is one of the following answers ("55.10 Hoteli i sličan smještaj", "55.20 Odmarališta i slični objekti za kraći odmor", "55.30 Kampovi i prostori za kampiranje", "55.90 Ostali smještaj. Smještaj u domaćinstvu (apartmani, kuće za odmor i slični objekti)")

slični objekti)", "56.10 Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane", "56.21 Djelatnost katering", "56.29 Ostale djelatnosti pripreme i usluživanja hrane")

10) **Na koji način pretežito perete rublje za potrebe smještajnog/ugostiteljskog objekta?**

- unutar objekta, samo za taj objekt
- unutar objekta, zajednički za više objekata unutar istog poduzeća
- izvan objekta, zajednički za više objekata unutar istog poduzeća
- vanjski suradnik

Pitanja za gospodarenje otpadom i za upravljanje emisijama

11) **Razdvajate li neke od sljedećih posebnih kategorija otpada:** *otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, građevni otpad i otpad koji sadrži azbest, otpadna električna i elektronička oprema, plastika za jednokratnu uporabu?*

- Da
- Ne

Logic: Hidden unless: #11 Question "Razdvajate li neke od sljedećih posebnih kategorija otpada: otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, građevni otpad i otpad koji sadrži azbest, otpadna električna i elektronička oprema, plastika za jednokratnu uporabu?" is one of the following answers ("Da")

12) **Označite one vrste otpada koje ste predali na godišnjoj razini. Za označeni otpad upišite i količine (u tonama)**

Napomena: odabirete samo onu vrstu otpada koju razdvajate

- Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina: _____
- Otpadna ulja i masnoće: _____
- Papir i karton: _____
- Električni i elektronički (EE) otpad: _____
- Staklo: _____
- Plastika: _____
- Metali: _____
- Nešto drugo: _____
- Nije primjenjivo

13) **Jeste li unutar Vaše tvrtke implementirali neka od rješenja za ublažavanje klimatskih promjena?**

- Da
- Ne

14) **Sljedeća pitanja odnose se na upis količina za kalendarski mjesec s najvećim brojem noćenja:***

- Za taj mjesec, navedite količinu proizvedenog otpada: (naznačite odgovarate li u tonama (t) ili kubičnim metrima (m³): _____
- Za taj mjesec, navedite i potrošnju električne energije (kWh): _____

15) **Sljedeća pitanja odnose se na upis količina za kalendarski mjesec s najmanjim brojem noćenja:**

- Za taj mjesec, navedite količinu proizvedenog otpada: (naznačite odgovarate li u tonama (t) ili kubičnim metrima (m³): _____

[] Za taj mjesec, navedite i potrošnju električne energije (kWh): _____

16) Posjeduje li Vaša tvrtka energetska certifikat?

- Da
- Ne

Logic: Hidden unless: #16 Question "Posjeduje li Vaša tvrtka energetska certifikat?" is one of the following answers ("Da")

17) Koju razinu energetskog certifikata:

- A+
- A
- B
- C
- D
- E
- F
- G

18) Jeste li unutar Vaše tvrtke implementirali neka od rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama?

- Da
- Ne

Sprječavanje stvaranja otpada

19) Bavi li se Vaša tvrtka i djelatnošću pripremanja i usluživanja hrane?

- Da
- Ne

Logic: Hidden unless: #19 Question "Bavi li se Vaša tvrtka i djelatnošću pripremanja i usluživanja hrane?" is one of the following answers ("Da")

20) Jeste li implementirali strategiju za sprečavanje nastanke otpada od hrane?

- Da
- Ne

Logic: Hidden unless: #19 Question "Bavi li se Vaša tvrtka i djelatnošću pripremanja i usluživanja hrane?" is one of the following answers ("Da")

21) Provodite li neke od mjera za smanjenje količine otpada od posluživanja hrane?

- Da
- Ne

Logic: Hidden unless: (#21 Question "Provodite li neke od mjera za smanjenje količine otpada od posluživanja hrane?" is one of the following answers ("Da") AND #19 Question "Bavi li se Vaša tvrtka i djelatnošću pripremanja i usluživanja hrane?" is one of the following answers ("Da"))

22) Jeste li proveli osposobljavanje osoblja za provedbu mjera smanjenja otpada od hrane?

- Da
- Ne

23) **Provodite li specifične tehnike smanjenja otpada od hrane i/ili ste kupili odgovarajuću opremu?**

Da

Ne

24)

Provodite li mjere identifikacije vrsta i količina otpada od hrane?

Da

Ne

25)

Provodite li neke od aktivnosti smanjenja otpada od hrane (angažman osoblja, preispitivanje bife ponude, smanjenje prekomjerne pripreme, prenamjena viškova)?

Da

Ne

*Logic: Hidden unless: (((#25 Question "**Provodite li neke od aktivnosti smanjenja otpada od hrane (angažman osoblja, preispitivanje bife ponude, smanjenje prekomjerne pripreme, prenamjena viškova)?**" is one of the following answers ("Da") OR #24 Question "**Provodite li mjere identifikacije vrsta i količina otpada od hrane?**" is one of the following answers ("Da")) OR #23 Question "**Provodite li specifične tehnike smanjenja otpada od hrane i/ili ste kupili odgovarajuću opremu?**" is one of the following answers ("Da")) OR #22 Question "**Jeste li proveli osposobljavanje osoblja za provedbu mjera smanjenja otpada od hrane?**" is one of the following answers ("Da"))*

26) **Navedite mjere, tehnike i aktivnosti koje ste poduzeli:**

Page entry logic: This page will show when: #19 Question "**Bavi li se Vaša tvrtka i djelatnošću pripremanja i usluživanje hrane?**" is one of the following answers ("Da")

Pitanja za korištenje lokalno proizvedene hrane, piće, dobara i usluga

27) **Koliki je prema Vašim podacima (ili procjeni) udio:**

[] lokalno proizvedene hrane u ukupnoj količini hrane koju pripremate/nudite u %: _____*

[] lokalno proizvedenog pića u ukupnoj količini pića koju nudite u %: _____*

[] lokalno proizvedenih dobara u ukupnoj količini dobara koje nudite u %: _____*

[] lokalnih usluga u ukupnim uslugama koje nudite u %: _____*

28) **Procijenite koliki je zajednički udio lokalno proizvedene hrane, pića, dobara i usluga u turističkim proizvodima koje Vaša tvrtka nudi.**

[] zajednički udio lokalno proizvedene hrane, pića, dobara i usluga u %: _____*

Pitanja za zaposlenost u području

Logic: Hidden unless: #19 Question "Bavi li se Vaša tvrtka i djelatnošću pripremanja i usluživanje hrane?**" is one of the following answers ("Da")**

29) Molimo navedite podatke o zaposlenosti u Vašem poslovnom subjektu za cijelu godinu („prosjeck godine“).

Potrebne veličine se računaju tako se zbroje podatci o broju djelatnika u određenoj skupini za svaki mjesec, a potom se dobiveni zbroj podijeli s 12.

Napomena: ako nema zaposlenih upišite 0

[] ukupan broj zaposlenih: _____ *

[] broj zaposlenih u dobi od 25 – 49 godine: _____ *

[] broj zaposlenih sa strukovnom školom (niža i srednja stručna sprema): _____ *

Logic: Hidden unless: #19 Question "Bavi li se Vaša tvrtka i djelatnošću pripremanja i usluživanje hrane?" is one of the following answers ("Da")

30) Molimo navedite podatke o zaposlenosti u Vašem poslovnom subjektu tijekom sezone, odnosno tri uzastopna mjeseca u kojima je bila najveća gospodarska aktivnost („prosjeck 3 uzastopna mjeseca“).

Potrebne veličine se računaju tako se zbroje podatci o broju djelatnika u određenoj skupini za svaki od tri mjeseca sezone, a potom se dobiveni zbroj podijeli s 3.

Napomena: ako nema zaposlenih upišite 0

[] Navedite tri uzastopna mjeseca u kojima je bila najveća gospodarska aktivnost: _____ *

[] ukupan broj zaposlenih: _____ *

[] ukupan broj sezonski zaposlenih: _____ *

Pitanja za udio pristupačnih smještajnih jedinica

Logic: Show/hide trigger exists.

31) Bavi li se Vaša tvrtka i s djelatnosti pružanja usluga smještaja turistima?

- () Da
() Ne

Logic: Hidden unless: #31 Question "Bavi li se Vaša tvrtka i s djelatnosti pružanja usluga smještaja turistima?" is one of the following answers ("Da")

32) Molimo navedite ukupan broj smještajnih jedinica te broj smještajnih jedinica pristupačnih za osobe s invaliditetom („pristupačne smještajne jedinice“).

[] ukupan broj smještajnih jedinica: _____ *

[] ukupan broj pristupačnih smještajnih jedinica: _____ *

Hvala Vam

Hvala Vam. Vaši odgovori pomoći će nam u izgradnji održivog plana upravljanja našom destinacijom.